

ir. H.N. WOLLESWINKEL

Hoogvlietkade 3
1435 GX Rijsenhout

rel by 001530

Mevr. J.R.H. May-Weggen
Minister v. Verkeer en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Rijsenhout, 7 december 1992

Bes de Harja,

Het is wat ongewoon als een ambtenaar zich direct in een persoonlijke brief tot zijn minister wendt. Na lang nadenken heb ik hier toe besloten omdat ik bezorgd ben over de gang van zaken rond het vooronderzoek naar het El Al ongeval en alles wat daar om heen speelt. Een tweede reden is dat het altijd mijn gewoonte geweest is om open kaart te spelen en een confrontatie aan te gaan als ik denk dat dat heilzaam kan werken. Ik hoop dat je overtuigd bent van de constructieve bedoelingen die ik met deze brief heb.

De directe aanleiding voor deze brief is dat je niet toegestaan hebt om vrijdag j.l. een pers briefing te geven over het ongeval. Dit is wat mij betreft de druppel die de emmer doet overlopen. Puntsgewijs zal ik uitlegen waarom.

1. In een brief aan de Kamer heb je gesteld dat bij het El Al ongeval de procedures van de nieuwe Luchtvaartongevallenwet gevolgd zouden worden. Dat betekent dat het vooronderzoek plaats vindt onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Luchtvaart. Met andere woorden, de vooronderzoeker rapporteert aan de Raad en krijgt ook zijn instructies van de Raad. Deze procedure wordt ook metterdaad gevolgd; sinds het ongeval heb ik al vijf vergaderingen met de Raad gehad. De Raad heeft zich daarbij ook gebogen over de vragen rond de publiciteit rond het vooronderzoek en in deze geen onduidelijke richtlijnen gegeven.
2. Het is in strijd met de letter en de geest van de Luchtvaart Ongevallen Wet dat de minister aan de vooronderzoeker instructies geeft. Niet alleen wordt de vooronderzoeker daardoor in een onmogelijke positie geplaatst, ook de minister maakt zich onnodig kwetsbaar. In de eerste plaats omdat niet gehandeld wordt conform de eerder aan de Kamer bekend gestelde werkafspraken. In de tweede plaats omdat daarmee de onafhankelijkheid van het vooronderzoek, die toch al niet onomstreden is, ernstig wordt aangetast. Bij alle problemen die er al zijn rond het dossier Raad voor de Luchtvaart is niemand er bij gebaat dat er nieuwe twijfel zou kunnen ontstaan omtrent de onafhankelijkheid.

Ik raad je met klem aan je aan de gemaakte afspraken te houden en in deze een afstandelijke houding aan te nemen. Dat kan ook want het onderzoek loopt goed. Het vervelende is alleen dat de buitenwacht dat niet weet waardoor voortdurend voedsel gegeven wordt aan nieuwe twijfel uitmondend in een stroom van onwelwillende publiciteit.

3. Bij de RLD ontstaat steeds meer het gevoel dat men veroordeeld is om gelaten emmers modder over zich heen te laten storten. De grenzen van het overigens niet geringe incasseringsvermogen komen in zicht. Het moreel, de motivatie en de loyaliteit staan onder druk. Ik denk dat je niet voldoende beseft dat een aanhoudende stroom van negatieve publiciteit voor mensen die vaak al jaren bij de RLD werken en zich daar in hoge mate mee identificeren, een uitermate negatieve invloed heeft. Als politicus kun je daar veel beter mee omgaan en ligt het meestal ook veel gevarieerder. Op het ene dossier loop je averij op en dat compenseer je dan weer door op een ander dossier te scoren. Bij een ambtelijke dienst die onder vuur ligt, is dat niet het geval en wordt de schade, als het te lang duurt, onherstelbaar groot. Een bezoekje en een bloemetje, hoe ook gewaardeerd, zijn op termijn gezien, onvoldoende om dit te compenseren. Daarvoor is het negatieve effect van het plotseling niet door kunnen gaan van een pers briefing, waar weken aan gewerkt is om eindelijk eens naar buiten te kunnen brengen dat er, in tegenstelling tot alle kritiek van buiten af, een goed stuk werk geleverd wordt, te groot.
4. De vele smadelijke publiciteit rond de RLD heeft geen gunstige invloed op het functioneren. Het werkt niet stimulerend als medewerkers in hun omgeving steeds vaker geconfronteerd worden met opmerkingen in de trend van; "Bij die RLD is het ook maar een zootje". Ook naar buiten toe wordt de situatie steeds onaangener. "Waar rook is daar is vuur". "Als die verhalen over de RLD echt onzin waren dan waren ze al lang weersproken geweest, dus zal er wel een kern van waarheid in zitten". Dit soort gedachten ondermijnt het gezag en het functioneren van de RLD. Tot nog toe kon vermeden worden dat het enige ware antwoord op de vraag waarom de RLD niet met zijn eigen verhaal naar buiten komt ook metterdaad werd gegeven namelijk dat de minister dat niet wil. Ik hoop dat er spoedig een situatie ontstaat waarbij de dreiging van zo'n antwoord uit de lucht is.

Wat mij betreft is er zo langzamerhand sprake van een onwerkbaar situatie. Ten einde één en ander weer in goede banen te leiden stel ik in concreto het volgende voor:

- Vanaf heden wordt er ten aanzien van het ongevalsonderzoek gewerkt volgens de letter en geest van de nieuwe Luchtvaart Ongevallen Wet. Dit betekent dat de vooronderzoeker zijn werk verricht onder verantwoordelijkheid van de onafhankelijke Raad voor de Luchtvaart. Dat geldt ook voor de voorlichting over het vooronderzoek. Daarbij zal overigens steeds nauw worden samengewerkt met de Directie Voorlichting.

N. WOLLESWINKEL

gvliekade 3
35 GX Rijsenhout

- 3 -

- De reeds weken geleden geconcipeerde brief aan de Kamer over het zogenaamde Herenaccord zal alsnog verzonden worden en voor publicatie worden vrijgegeven. Voorts zal in goed overleg met Voorlichting een actief beleid gevoerd worden om het beschadigde beeld van de RLD te herstellen door op het juiste moment relevante informatie naar buiten te brengen.

Ik hoop dat deze brief je overtuigd heeft van de noodzaak om enerzijds meer afstand te nemen van het vooronderzoek en anderzijds meer ruimte te geven voor positieve publiciteit. Als de huidige praktijk onverhoopt zou voortduren dan zou ik mij genoodzaakt zien mij terug te trekken als vooronderzoeker. Om meer dan één reden zou ik dat bijzonder betreuren. Vandaar deze wat ongebruikelijke actie van een persoonlijke brief.

Met vriendelijke groeten,

